

ЛЮТИЙ 2023/2024 р.

6

ВЕСЕЛКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Степан Жупанин

Сніжок

По селу тепер щоднини
Крутиться метелиця.
Сніг лапятий на долини
І на гори стелиться.

– На санки сідайте, діти!–
Всіх зима запрошує.
За санками в'ється вітер
Срібною порошею.

Лідія Повх

Цирк

Моя лялька зирк ні зирк –
Моя лялька любить цирк!

Коли мужні акробати
Починають так стрибати,
Так стрибати і літати,
Що і словом не сказати...

Ще вона боїться трішки,
Як гарчать великі кішки –
Тигри, леви навіжені
Та стрибають по арені!

Коли клоуни веселі
Розкачають каруселі,
Накидають квітів купу,
Заберуться аж під купол...

Може, підем в цирк таки?
Може, купимо квитки?
Наїмося шоколаду?
Лялька дуже буде рада!

На обкладинці журналу ма-
люнок українського художника
Петра Гуліна.

Лютий

Другий місяць зветься Лютий,
А лютує він тому,
Що на світі довго бути
Не доводиться йому.

Хоче Лютий, що на світі
Панувала вік зима.
Та поволі сонце гріти
Починає крадькома.

Дмитро Кремінь

Дивацтво це? А може, це потреба,
бо так щоденно хочеться мені,
щоб ці, у білім інеї, дерева
і день, і ніч стояли при вікні.
Хай у зимових візерунках вікна,
холодна ця зимова таїна...
Моя душа, до самоти незвикла,
потягнеться, мов гілка, до вікна.
Дерева й люди...
В світі ми – найменші.
Ми надто юні. Ми такі старі.
А ген зоря небесні крає межі...
І вчаться говорити снігурі.

«Книги – не мертві речі, а істоти, що містять у собі
насіння життя. В них – чистісінька енергія і екстракт
того живого розуму, що їх створив».

(ІДжон Мільтон (1608-1674) – англійський поет, прозаїк,
політичний діяч).

Чи знаєте ви, що...

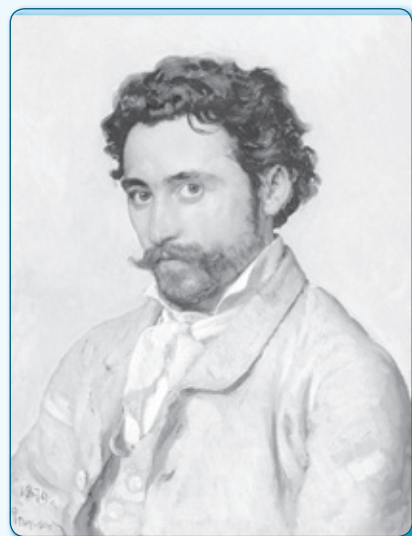

Ілля Рєпин (правильно Ріпин) – український художник

Найбільший художній музей Фінляндії Атенеум змінив підпис національності під прізвищем художника Іллі Ріпина з росіянина на українця.

1844, 5 серпня у Чугуєві на Харківщині народився знаменитий художник, автор кар-

пов учитися іконопису в майстерню Бунакових, підробляв розписуванням храмів.

У 1863 р. Ріпин вирушає підкорювати Санкт-Петербург, фарбує дахи, екіпажі, навіть відра. Паралельно вступає до малювальної школи Товариства заохочування художників.. З другої спроби Ріпин вступає до петербурзької Академії мистецтв, яку закінчує, отримавши золоту медаль, шість років стажується в Парижі.

Ілля Ріпин з Україною ніколи не поривав, лишивши на згадку цілу серію картин на українську тематику. Найвідоміша з них – «Запорожці» – написана під впливом відомого дослідника історії козацтва Дмитра Яворницького, з яким художник тісно приятелював. Його ж Ріпин і зобразив у центрі композиції в образі писаря.

Василь Вароді Лісорубське

Рубають хлопці ліс-
Потрібна, кажуть, справа,
До мозолів, до сліз –
Рубають зліва, справа
У день по кількасот
Дубів, ялиць сердитих!
Я б теж рубав, та от –
Приречений садити.
Рубають, бо хіба
Пусте у них на гадці?
Я б теж рубав, та ба –
Трісок боюся, братці.

тини «Запорожці пишуть листа турецькому султану» Ілля Юхимович Ріпин.

Батько художника походив із козацького роду на прізвисько Ріпа. Відслуживши 27 років, він вийшов у відставку і одружився з Тетяною Бочаровою, теж із родини військових поселенців, і зайнявся розведенням племінних коней. Родина була досить заможною. Бабуся художника тримала постійний двір.

Малювати Ілля почав ще змалку. Перші уроки малювання давав двоюрідний брат Трохим Чапигін. Пізніше хлопця віддали на навчання в корпус топографів, згодом пі-

У СВИТІ КАЗОК

Після прочитання казки, якщо дитина ще не налаштована на сон, можна обговорити прочитане, запитати дитину, що саме її найбільше вразило та сподобалось чи навпаки, викликало негативні почуття. Таким чином у вас може зав'язатись цікава дискусія, навіть якщо у вас ще зовсім малюк. Подібна практика обговорення розвиває критичне мислення та вчить дитину аналізувати отриману інформацію. Крім того, такі довірливі розмови покращують ваші взаємовідносини з дитиною.

Півень та Лисиця

(Шотландська народна казка)

Одного разу, лисиця-хитрі очі – пухнастий хвіст повільно підкралася до фермерської садиби і потягнула жирного півня.

Піднявся страшний гвалт, і всі кинулися у погоню за злодійкою.

Лисиця мчала щодуху, але Півня з зубів не випускала.

Але Півник – червоний гребінчик, дзвінкий – голосочок зовсім не хотів дістатися лисиці на обід. Поки вона бігла до своєї нори, він думав і придумав, як змусити Лисицю – злодійку роззаявити пащу. Він ласкаво і улесливо почав промовляти до неї:

«Ну, ці люди дурні, що хочуть зловити тебе, Лисичко! Хіба їм вдасться наздогнати нас!»

Лисиці сподобалися такі слова: зрештою, вона була не лише хитрою, але й марнославною. А Півник – червоний гребінчик, дзвінкий – голосок продовжував:

– Але все-таки, хоч вони і не зможуть тебе спіймати, неприємно, що вони переслідують нас та ще й кричать: «Тримай злодія! Тримай злодія!» Я б на твоєму

місці крикнув їм: «Це мій півник, він зовсім не крадений!» Люди відчепляться і ти спокійно добіжиш додому.

Лисиця не витримала, розкрила пащу, підняла голову вгору і прокричала:

– Це мій півень!

А Півник – червоний гребінчик, дзвінкий – голосочок не втрачав часу марно і кинувся навтьоки. Тільки його лисиця й бачила.

Марійка Підгірянка

Перед сном

Докінчилася казка,
Затихли веретена,
Згоріла вже дров в'язка,
Дня праця довершена.

Як човен в синім морі.
Князенько-місяць плине.
Над місяць і над зорі
Матусі пісня лине.

Юрій Шип

Муза мого серця

Зелена гілка в ніжних квітах,
Осінні та зимові дні,
Краса весни і запах літа
Стають натхненням у мені...
Усе про все не можемо знати...
Напевне відаю одне:
Що рідну матір і Карпати
Не смію зрадити ніде...

Як учень змагався з учителем

(Арабська казка)

Жив собі в одній арабській країні чоловік. Від інших він відрізнявся тим, що блискуче володів різноманітними способами боротьби. Знав він, як пізніше стало відомо, аж триста шістдесят тих способів. Слава про нього дійшла до самого султана, а той, до речі, добре знався на боротьбі. І ось, щоб не пропав безслідно дар борця, султан звелів, щоб він став учителем боротьби. Підбрали для його школи гурт дужих юнаків, спритних та кмітливих.

Взявшись за добру справу, учитель працював дуже сумлінно. Його учні щодень оволодівали одним способом боротьби. Серед гурту отих юнаків один був найпомітніший – високого зросту, кремезний.

Саме йому й вирішив учитель показати триста п'ятдесят дев'ять способів, окрім одного, який приберіг про всяк випадок.

Той юнак став такий сильний та спритний, що ніхто в усій країні не міг побороти його.

Одного разу приходиться цей зухвалець до султана й каже йому:

– Немає в усій країні дужчого за мене! Якщо й має деякі переваги наді мною мій учитель, то вони лише в тому, що він старший за мене, й, звичайно, у тому, що я поважаю його більше, ніж він мене. Однак усе це не заважає мені бажати позмагатися з ним. Я хочу показати й свої переваги, передусім – надзви-

чайну силу та спритність.

Така зухвалість юнака не могла припасти до душі розумному султанові, який усе-таки вірив у переваги вчителя. Щоб довести торжество справедливості, він послухався голосу власного сумління й дозволив поєдинок учня зі своїм учителем.

І ось у призначений день на величезному майдані столичного міста зійшлися царські вельможі та знать усього царства. Всі чекали початку незвичайного поєдинку, вважаючи, що в юнака дійсно немає гідного суперника. І ось, наче знавіснений слон, накинувся учень-силач на свого вчителя. Здавалося, що якби на місці вчителя стояла залізна гора, він і її зрушив би з місця. Знаючи, що в таку хвилину його супротивник не зупиниться ні перед чим, аби довести свою перевагу, вчитель застосував отой єдиний спосіб боротьби, який приберіг про всяк випадок. Наче пір'янку, схопив він обіруч свого учня, підняв над головою й ніби щось бридке кинув на землю.

Знявся неймовірний галас. Усі вітали переможця. Зрадів і султан. Він нагородив учителя не-тільки державними відзнаками, а й чудовим халатом. Зухвальця, звичайно, висміяли, хоч він і пробував виправдатися.

– Мій учитель, – викрикував силач, – не взяв мене ні силою, ні спритністю. Він переміг лише тому, що при-

таїв від мене один-єдиний спосіб боротьби. А я сподівався, що він передав мені всі свої таємниці!

– Я приберіг цей єдиний спосіб, – мовив учитель, – на той випадок, коли ти переступиш межу дозволеного у взаєминах учителя з учнем. У своїй роботі я завжди дотримувався поради мудреців: «Не дозволяй своїм вихованцям зміцніти так, щоб вони, ставши твоїми супротивниками, долали тебе твоїми ж руками».

Недарма ж мовиться: поки живе твій учитель, ти завжди його учень.

Раїса Царьова-Форост

Равлик

Я в садочку на листочку
Гріюсь промінцем в куточку.

Тут ростуть красиві квіти
Й бігають веселі діти.

Як захочу я поспати,
То не треба йти до хати,
Бо завжди вона зі мною
Влітку, осінню, весною.
Дітки ж спати не дають –
В руки все мене беруть.

– Равлик, Равлик, висунь
ріжки,

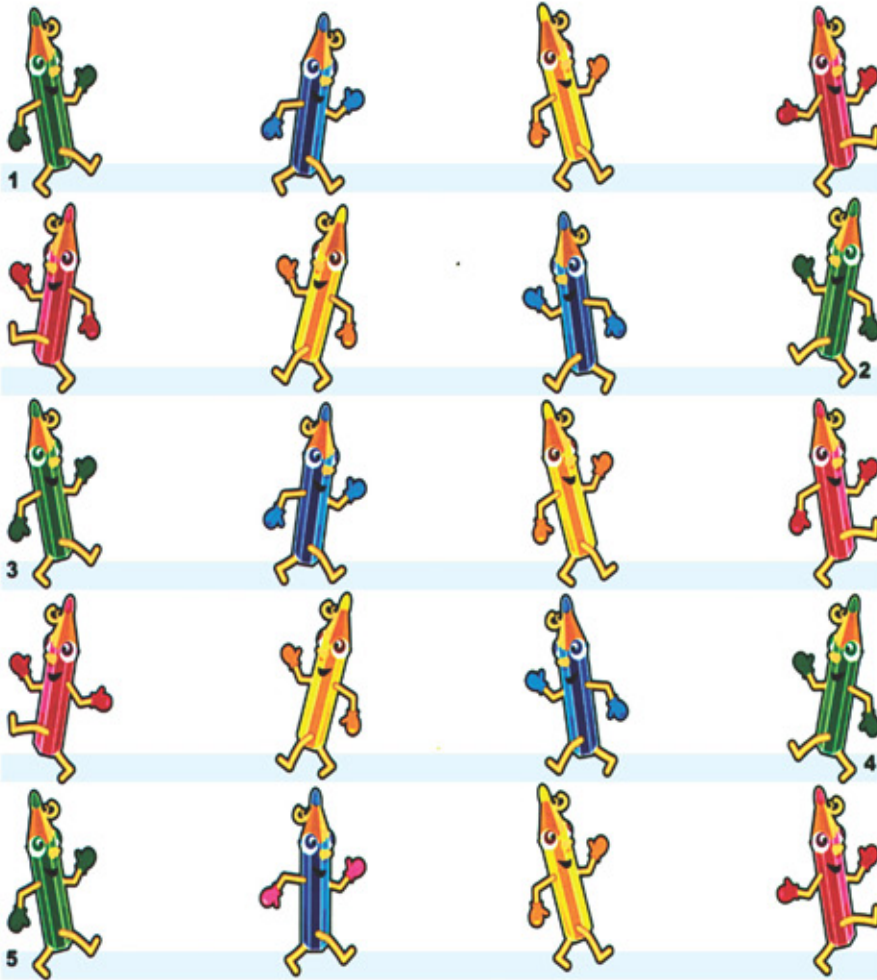
Ми дамо тобі горішків!
Рук тепло їх відчуваю
І з хатинки виглядаю.

Г Р А Ъ М О

Уважність

Знайди і обведи олівцем однакові малюнки.

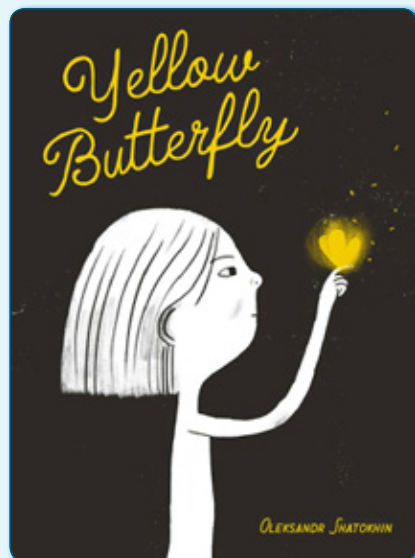

3 поштової скриньки

У міжнародному списку

Дві українські книжки потрапили до міжнародного списку видатних дитячих видань. Американська секція від Міжнародної ради з дитячої та юнацької книги (USBBY) створила список видатних кни-

жок усього світу 2024 року. До нього потрапили дві українські видання: «Жовтий метелик» Олександра Шатохіна та «Хто зробить сніг» Мар'яни Прохасько і Тараса Прохасько.

Юрій Шип

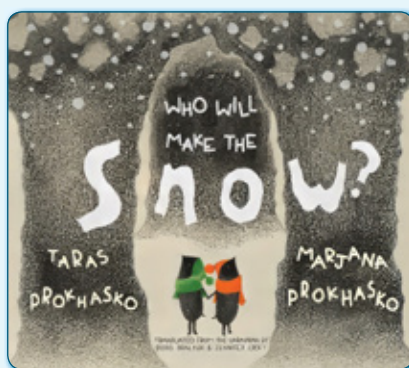
До рідного краю

**У Карпатах все чудове:
І зима, і літо –
Груні, доли та діброви
Сяють райським світлом.**

**У Карпатах велич Бога
І краси земної,
Закосичена дорога
Доброти людської.**

**У Карпатах урочисте
Вінчання природи,
Гори красні, небо чисте,
Райські хороводи.**

**У Карпатах не погасне
Полум'я райцвіту...
В них минуле і сучасне
Чарівного світу.**

Марійка Підгірянка

Кряче галка

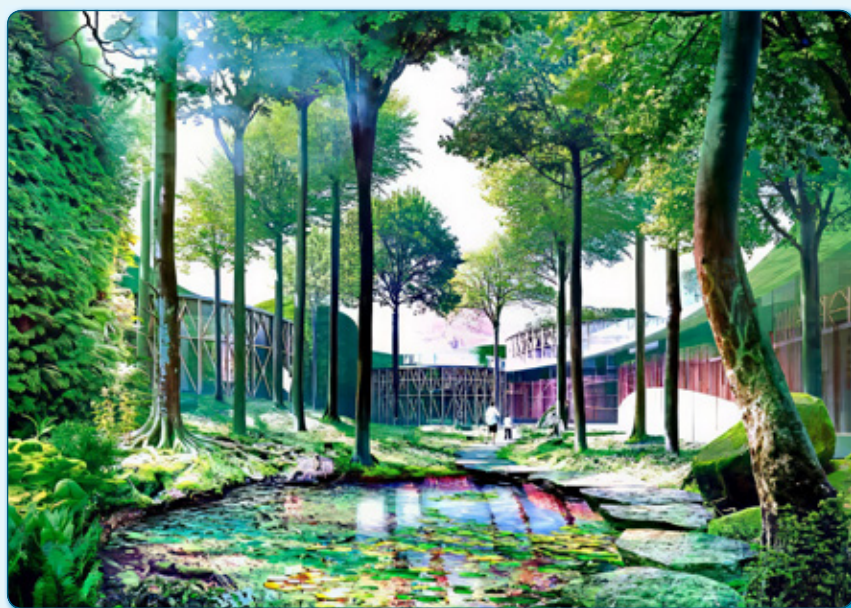
**Кряче галка, що Наталка
Не піде до школи,
Бо та злока-завірюха
Снігом личко коле.**

**Йде Маруся, йде Ганнуся, –
Піде і Наталка.
Ой неправду вам казала
Та чорненька галка.**

Василь Густі

**Кожна людина
Своєрідна скринька Пандори
Просто ніхто не знає,
(А вона тим більше),
Яким чином,
Коли,
Чому і для чого
Ця скринька відкривається.**

В Одесі, рідному місті данського письменника і відомого казкаря Ганса Крістіана Андерсена, збудували на території музею його ж імені сад. Комплекс складається з декількох циліндричних споруд. Живоплоти повторюють форми будівель і створюють лабіринт, який символізує ідею подорожі казковими творами.

Чому в дятла голова червона

(Українська народна казка)

От одного разу у вовка заболів живіт. Йде він лісом і бачить: сидить на сосні дятел і щось стукотить. Каже до нього:

– Що ти, дятле, робиш?
– Дерева лікую від мікробів.

– О, полікуй і мене, бо дуже живіт болить, – просить вовк. – Я розкрию рота, а ти влізь у живіт і полікуй.

Вовк розкрив рота, а дятел одразу й опинився в його животі.

– Ага, – зрадив вовк, – тепер я знаю, чому в мене живіт болить, бо він хотів їсти.

Та й закрив швиденько рота. Але дятел так став у його животі штурхати, довбати, що вовчисько аж по-

зеленів. «Ну, – думає вовк, – як мені його позбутися?» Та й придумав: він розкриє рота і, коли дятел буде вилітати, шурхоне його лапою і заб'є. Поклав вовк голову на колоду та й каже дятлові:

– Вилітай, вже в мене живіт не болить.

Розкрив вовк пащу, наставив лапу, а дятел висунув дзьоба, виглянув з пащі вовчої і хотів було вже вилетіти, аж тут запримітив вовчу лапу. Вовк махнув по пащі лапою і зранив собі язика, що аж із нього потекла кров.

Вилетів дятел з вовчої пащі, та ненароком обмазав собі голову вовчою кров'ю. З того часу у дятла голова червона.

Розмалюй.

Розмалюй.

Вісталий Конопелець: Скрипка

Нікому в скрипки не відняти майстра, котрий її приворожив на світ.

Допитуйся імені та звуку дочувайся, щоб не глумився

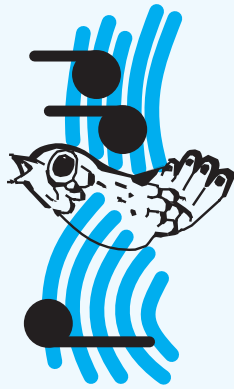
з роду родовід блискучих підголосків у театрі,

яким одна дорога – на тріски.

Бо струни лише ті чогось та варті, що власний голос мають. Хоч різкий.

СПІВАЙТЕ
З НАМИ

Глибока криниця, глибоко копана

Глибока криниця, глибоко копана,
Там стояла дівчина, як намальована.
Ля-ля-ля-ля-ля, ха-ха. (Тричі)
Як намальована.

При криниці стала, водиці набрала,
Про свого йвасика милого думала.
Ля-ля-ля-ля-ля, ха-ха. (Тричі)
Милого думала.

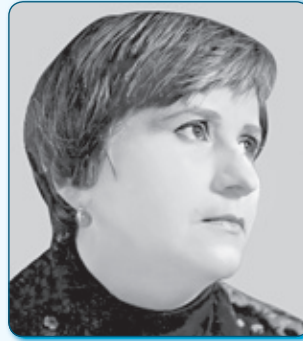
Якби тя, йвасику, на дні зобачила,
То зараз би-м туди в криницю скочила.
Ля-ля-ля-ля-ля, ха-ха. (Тричі)
В криницю скочила.

...Ой ні, не скочу я – криниця глибока,
Криниця глибока і зимна в ній вода.
Ля-ля-ля-ля-ля, ха-ха. (Тричі)
І зимна в ній вода.

ЗНАЙОМТЕСЬ:

з письменником

Ірина Жиленко

Ірина Жиленко (28 квітня 1941, Київ – 3 серпня 2013, Київ) – українська поетеса, дитяча письменниця, журналістка та мемуаристка.

Працювала у редакціях газет і журналів. Перший вірш написала у восьмирічному віці. Дебютувала 1965 року збіркою «Соло на сольфі», яка спричинила тривалу дискусію у пресі. Одружилася із відомим українським письменником Володимиром Дроздом.

З 1997 року в журналі «Сучасність» Ірина Жиленко почала публікацію своїх спогадів та листів під загальною назвою «Ното Feriens» (з лат. «Людина святкуюча»). Спогади частинами з'являлися на журнальних сторінках упродовж 10 років. Єдиним виданням були опубліковані 2011 року у видавництві «Смолоскип».

Твори І. Жиленко виходили в перекладі багатьма мовами світу.

Авторка близько двадцяти книг, зокрема: «Автопортрет у червоному» (1971), «Вікно у сад» (1978), «Концерт для скрипки, дощу і цвіркуна» (1979), «Дім під каштаном» (1982), «Ярмарок чудес» (1982), «Збулося літо» (1983), «Останній вуличний шарманщик» (1985), «Дівчинка на кулі» (1987), «Чайна церемонія» (1990), «Вечірка у старій Бінарні» (1994), «Пори року» (1999). Поетичний цикл «Казки на заході сонця».

Авторка дитячих творів: «Двічі на два дорівнює кульбабці» (1983) і «Новорічна історія про двері, яких нема, і про те, як корисно іноді помилятися номером» (1986), збірок дитячих віршів – «Достигають колосочки», «Вуличка мого дитинства», «Казка буфетного гнома».

У 1996 році отримала Національну премію імені Тараса Шевченка за збірку «Вечірка у старій винарні».

Ірина Жиленко

У МЕНЕ Є ДРУГ...

У мене є друг. Він зветься Читач.
Книжкових копалень золотошукач.
Він мій сповідач, наглядач, спонукач.
Від нього – ні жодної тайни.
Він свідок поразок і свідок удач.
А я його царствений наймит.

Зустрілись ми вчора під радісний туркіт
машинок в якійсь установі.

– Доволі ховатися в тінь палітурки,
мій друже, мій брате по крові, –
йому я сказала привітно, – друже,
заходь у мій дім на вечірній чайок,
на повну зорю і на рими.
Без приводів, просто,
навідайся в гості,
та не помились дверима.

Бо виникнуть може скандальний ексцес.
У домі моєму аж сім поетес.

Скрадайся навшпиньках, обачно.
Читач тут – невиданий делікатес,
і спрага до нього у поетес
звіряча, мій бідний читаче.

Ось дім мій, моя господа.
Зроби мені ласку, заходь.
Господар – це тільки господар,
а гість у господі – Господь!

Сідай же. Ось тут. На фотель.
Sub rosa! Сиріч – «під трояндою».
О боже! Спасибі за те,
що маю (хоча й контрабандою,
хоча і авансом, хоча
в поезії – лиш учениця) –
я маю свого читача,
я маю свого читача! –
все інше – дрібниці.

Лідія Повх

Пень

Стояв ніч,
Стояв день –
Видимий зусібіч
На людину схожий пень.

Йшла коза: – Добрий день!
Та мовчить білий пень.

Йшли корови! – Му-му! –
Пень мовчить: що йому?

Гримнув грім із-за хмар:
– Гей, ти хто? Що за цар?
Та мовчить білий пень:
Ні шу-шу, ні телень!

Все стояв, так стояв,
Та й підгнів, та й упав.

Розмалюй.

Куточок кулінарії

Пиріг з мандариновою начинкою

Інгредієнти:

Для тіста:

масло 100 гр.
яйце 1 шт.
цукор 100 гр.
борошно 300 гр.
розпушувач 1 ч. л.
сіль 1 дрібка
мандарини 700 гр.
цукор 100 гр.
крохмаль 2 ст.л.

ПРИГОТУВАННЯ:

Мандарини почистити та нарізати невеликими шматочками. Якщо траплятимуться кісточки, їх потрібно забрати. У мисці змішати мандарини з цукром та крохмалем.

В іншу миску просіяти борошно з розпушувачем. Додати цукор та сіль. М'яке масло додати до борошняної суміші. Розтерти та змішати до стану крихти. Вбити яйце. Знову перетерти тісто руками. Має вийти однорідна велика крихта.

Форму для випічки застелити пергаментом. Висипати туди половину тіста та розподілити його рівним шаром. Викласти мандаринову начинку. Засипати рештою тіста.

Випікати пиріг у попередньо розігрітій до 180° духовці приблизно 45 хвилин. Готовий пиріг витягнути з форми та дати йому повністю охолонути. За бажанням посипати цукровою пудрою або натертою цедрою.

Тетяна Винник

Моя родина

Моя родина – звучить так просто!
Моя родина – звучить так гордо!
Моя родина – це суголосся,
Це честь і мужність мого народу.
Це серце вірне – щосили б'ється,
Як в лоні мами життя дитини.
Моя родина – так мужньо зветься,
Моя родина – це Україна!

Ілля Ріпін: «Українка» (1875).

Платон Воронько Ялиня

Сива матінка зима
Молоду яличку
Одягла крадькома
В снігову спідничку.

Обтрусило ялиня
Снігову спідничку,
Бо зелене убрання
До лиця яличкам.

У своєму убранні
Юні ялинята
Дуже милі, осяйні
В новорічні свята.

Людмила Кудрявська

Про дощ, град і про сніг

Босим
Біга дощик на зорі, –
Тому
Дзвін та плескіт на дворі.

Черевички
Град узув нові, –
Цокають
Підківки вогневі.

Йде в м'якеньких
валяночках

Сніг,
І тому він
Тихший за усіх.

Розмалюй.

Космічні пошуки

Чи зможеш ти допомогти зоряному кораблеві знайти всі ці слова на астероїдах? Шукай їх вгору, вниз та вбік.

К О М Е Т А Г Ш З Х І Ф І В Ю П І Т Е Р
 В А П Р О Л Д Ж Е Я С М И Т Ь Б Ю Й Ц У
 Е Р И Н Т Ь М А Р С Й Ц У К Е Н Г Ш З Х
 Н О Т О М С Ч Я Ж Д Л У Р П Н Е П Т У Н
 Г Л Ь Л З У К Е Н Г Ш Р Х І Я С Д В К Ж
 Ш Д Ю Д О У К И Т Ь Я А Ф Д С А Т У Р Н
 Ж Ж Й Ж Р І Ч А М Н Т Н З Д В Е П П У Л
 З Є Ц Я Я М Ф К О С М О С Ф Х К А Р Ц О
 Е Я У Ч Ю Т Я Р В Є Ф Я Ж В М І С Я Ц Ь
 М Ч К С Л Ж Д Й Ц У К Е Н Г Ш Ф Д Ж Ю П
 Л С Е М Я Ч В М И Т Ь Б Ю С Ф В П Р О А
 Я М В Е Н Е Р А Ф Х З Ш Г П Л А Н Е Т А

☐ КОМЕТА	☐ ПЛАНЕТА
☐ ЗЕМЛЯ	☐ САТУРН
☐ ЮПІТЕР	☐ КОСМОС
☐ МАРС	☐ ЗОРЯ
☐ МІСЯЦЬ	☐ УРАН
☐ НЕПТУН	☐ ВЕНЕРА

101